

Z KRONIKI ŻAŁOBNEJ

Andrzej Notkowski (1946-2003)

12 sierpnia 2003 r. Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa poniósł niepowetowaną stratę. Odszedł profesor Andrzej Notkowski, historyk, prasoznawca...

Andrzej Notkowski urodził się w 1946 roku w Poznaniu. Studia historyczne odbył w latach 1964–1969 w Uniwersytecie Warszawskim. W latach 1969–1992 pracował w Instytucie Badań Literackich PAN w Warszawie, a w latach 1989–1995 przeszedł na służbę państwową. Pracował kolejno w Biurze Prasowym Rządu jako doradca ministra – kierownik Działu Analiz, w Ministerstwie Przekształceń Własnościowych jako doradca ministra – kierownik Zespołu Prasowego, w Ministerstwie Obrony Narodowej jako dyrektor Biura Prasy. Jednocześnie zajmował się pracą dydaktyczną na różnych szczeblach szkolnictwa i w różnych instytucjach: w Instytucie Historii UW, Stołecznym Uniwersytecie Powszechnym, na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej (tzw. zajęcia humanizujące) oraz w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach. Pracował też jako nauczyciel historii w szkołach średnich i podstawowych. Od 1995 r. był zatrudniony na stałe w obecnej Akademii Pedagogicznej w Krakowie na stanowisku profesora nadzwyczajnego, pracując równocześnie w uczelniach niepaństwowych: w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku i w Wyższej Szkole Dziennikarskiej im. Melchiora Wańkowicza w Warszawie. W MON m.in. kierował reorganizacją wojskowej służby prasowej i organizował zagraniczną kampanię promocyjną przed przyjęciem RP do NATO-wskiego programu „Partnerstwo dla Pokoju”.

Andrzej Notkowski w wieku 30 lat (1976 r.) uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych na podstawie rozprawy *Polska prasa prowincjonalna Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1939*, napisanej pod kierunkiem prof. Andrzeja Garlickiego. W wieku 40 lat (1986 r.) uzyskał tytuł doktora habilitowanego (*Prasa w systemie propagandy rządowej w Polsce w latach 1926–1939. Studium techniki władzy*), zaś w wieku 51 lat (1997 r.) tytuł profesora nauk humanistycznych. Zajmował się głównie historią prasy polskiej XIX i XX wieku. W swojej dyscyplinie należał do ścisłej krajowej czołówki. Był autorem 150 prac naukowych, m.in. 6 książek i 30 obszernych studiów w czasopiśmie i seryjnych wydawnictwach naukowych. Prace te

prezentują wysoki poziom naukowy i stanowią poważny wkład w badania nad dziejami Polski w latach 1864–1939, są powszechnie cytowane przez badaczy krajowych i zagranicznych oraz chętnie czytane przez studentów.

Badania nad prasą starał się Profesor ujmować na szerokim tle rozmaitych uwarunkowań działalności wydawniczej. Prasa – jak twierdził – jest specyficznym, niemal lustrzanym odbiciem życia społecznego we wszystkich jego przejawach, odmianach i barwach. Uwzględniał zatem zagadnienia prawa prasowego, problematykę ekonomiczną, kontekst kulturalno-oświatowy, socjodemograficzny, infrastrukturę techniczną, socjologię środowisk dziennikarskich i funkcje prasy w społeczeństwie. W takiej postaci bowiem badania historii prasy są swoistym „mikrokosmosem” (to ulubione słowo Profesora) nauk humanistycznych i społecznych, i tylko w takich obraz działania prasy może być pełny.

Profesor Andrzej Notkowski to także wspaniały, dociekliwy badacz małych odczyn, regionalista, a także sumienny biograf, historyk idei, dokumentalista, historyk polskich mediów, środków komunikowania społecznego, prowadzący działalność popularyzatorską i publicystykę polityczną. Współautor scenariuszy widowisk historyczno-oświatowych dla Telewizji Edukacyjnej (Program I TVP), autor audycji historycznych dla Programu I i Radia Bis, felietonów recenzyjnych w „Nowych Książkach”, a także publicysta polityczny m.in. w „Tygodniku Solidarność” i Radiu Wolna Europa. Był utalentowanym dydaktykiem, jego wykłady z dziejów Polski, historii prasy i prasoznawstwa współczesnego cieszyły się wielkim zainteresowaniem. Wypromował 2 doktorów, 50 magistrów, 23 licencjatów.

Był członkiem Polskiego Towarzystwa Historycznego i Stowarzyszenia Autorów ZAiKS, Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich oraz Komisji Prasoznawczej PAN przy Oddziale w Krakowie. Odznaczony został m.in. Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem KEN.

Andrzej Notkowski był człowiekiem niezwykłym, otwartym i zycziwym, o wielkim intelekcie. Niejednokrotnie z zachwytem słuchaliśmy jego wystąpień na różnych konferencjach, radach Instytutu, posiedzeniach Katedry. Podziwialiśmy jego sposób myślenia, wypowiedania się, otwartość w formułowaniu sądów – szczerych, nienapastliwych.

Andrzej nigdy się nie skarżył. Gdy dowiedział się o strasznej chorobie, nie zwolnił tempa pracy, niemal do ostatnich chwil służył radami swym seminarzystom, poprawiał ich prace, napawał ich i nas swym optymizmem. Wierzyliśmy, że wróci...

12 sierpnia Jego serce przestało odmierzać czas. Stało się to w Zakopanem, do którego pojechał, by spotkać się z przyjaciółmi i ukochanymi górami. Został pochowany na cmentarzu w Podkowie Leśnej. Odszedł w pełni sił twórczych, Znakońmity Uczony, Przyjaciel, Kolega. Tej pustki nie da się wypelnić.

Andrzeju, Profesorze, „Odszedłeś tak nagle, że ani uwierzyć, ani się pogodzić”.

Halina Kosętko